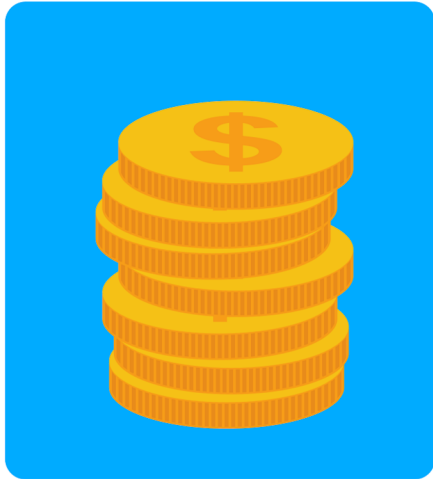

LANDELIJK ONDERZOEK MBO STUDENTENRADEN

MEI - JULI 2022

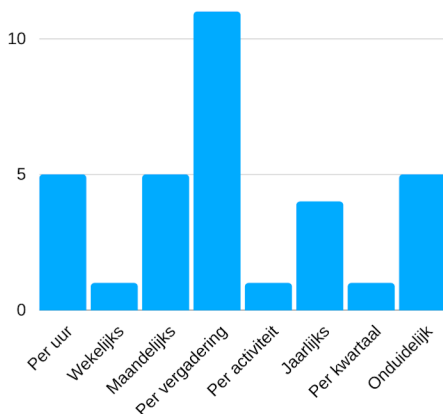

ONDERZOEK NAAR MBO MEDEZEGGENSCHAP

Tussen mei 2022 en juli 2022 onderzocht JOBmbo hoe de medezeggenschap er voor stond onder studentenraden in het mbo. Voor de vragenlijst zijn alle 59 centrale studentenraden benaderd via mail, telefoon of social media. 33 studenten uit 29 studentenraden over heel Nederland vulden een vragenlijst in en vertelden ons hoe de medezeggenschap bij hun op school geregeld is. In dit overzicht vind je de belangrijkste resultaten die zijn voortgekomen uit zowel een kwantitatieve als kwalitatieve analyse van de data. Met dit onderzoek laten we de grote verschillen zien in de professionaliteit en ondersteuning van studentenraden in het mbo. Hiermee willen we instellingen aanzetten om te investeren in de facilitering en het onderhoud van draagvlak van de medezeggenschap in het mbo. Hoewel in deze data geen vergelijking is gemaakt met andere onderwijssoorten, kijken we ook naar de politiek om verschillen in investeringen tussen het mbo, hbo en wo gelijk te trekken.

1. Een gebrek aan heldere faciliteringskaders leidt tot grote verschillen tussen studentenraden

Financiële compensatie van raadsleden

De financiële compensatie van raadsleden verschilt van 11,50 euro per vergadering, tot 57,50 euro per vergadering en van 250 euro per maand tot 250 euro per jaar. Eén studentenraad geeft aan dat hun instelling werkt met een maximale vergoeding per jaar. 5 raadsleden geven aan dat het voor hen onduidelijk is hoe hoog hun vergoeding is. In deze grafiek is te zien dat het verschilt hoe raden uitbetaald worden. Sommigen krijgen namelijk per uur uitbetaald, anderen per vergadering, en weer anderen worden maandelijks of jaarlijks uitbetaald.

"COMPENSATIE 10 EURO PER UUR VOOR VERGADERINGEN EN GESPREKKEN MET DERDEN. ALLE WERK ACHTERAF WORDT NIET UITBETAALD"

"IEDEREEN KRIJGT 250 EURO PER JAAR (PER LID)"

"11,50 PER VERGADERING + REISKOSTENVERGOEDING"

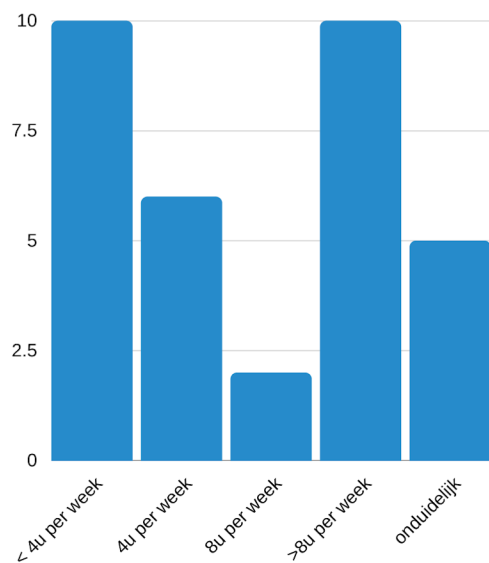
"HET IS MOEILIK OM STUDENTEN OVERTUIGD TE KRIJGEN OM NAAST HUN STUDIE NOG IETS TE DOEN. OMDAT ZE OP SCHOOL ER NIKS AAN VERDIENEN EN HET OOK NIET INTERESSANT VINDEN OP EEN GEGEVEN MOMENT "

"57,50 PER VERGADERING MET EEN MAXIMUM VAN +-1275 PER JAAR"

Tijdsinvestering

De gigantische verschillen in tijdsinvestering van studentenraadsleden vallen op. 14 studentenraadsleden geven aan een dagdeel of (veel) meer per week bezig te zijn met de studentenraad. Anderen geven aan alleen tijd kwijt te zijn wanneer ze met het College van Bestuur overleggen of andere externe partijen.

Hieronder laten we een greep uit de antwoorden zien die goed illustreren hoezeer sommige raadsleden van elkaar verschillen.

"2X PER MAAND EEN VERGADERING MET HET OR OF DE CVB. 1 PERS. EN DEZE DUREN HOOGSTENS EEN UUR, ANDERHALF UUR"

"16-24 UUR PER WEEK"

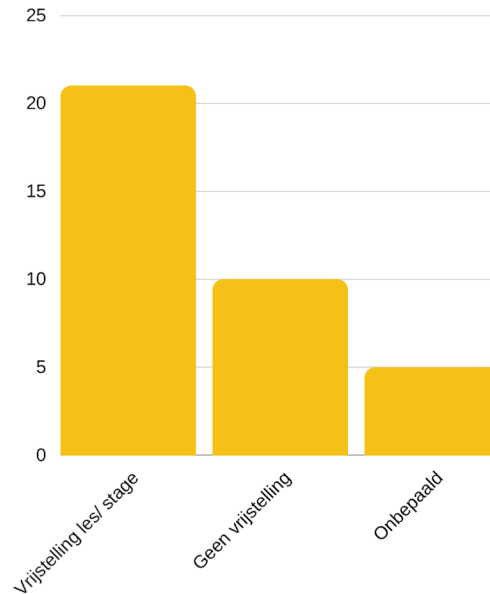
"0.75-1.5UUR PER WEEK"

"IKZELF HEB MEERMAALS GEPROBEERD OM DINGEN OP TE STARTEN EN HEB ER DUS VERSCHILLEND IN GEÏNVESTEERD, ± 8 UUR PER MAAND, MAAR DE OVERIGE LEDEN BESTEDEN ER GEEN TIJD AAN BUITEN DE VERGADERINGEN."

Vrijstellingen

Ook de verschillen in tijd die actief wordt vrijgemaakt voor studentenraadsleden om hun werk voor de raad te doen verschilt. 10 studenten geven aan helemaal geen vrijstellingen van lessen of stage te krijgen. Daar tegenover staat dat 23 raadsleden wél een vorm van vrijstelling van school, stage, of een andere vorm van compensatie krijgen.

Ook zijn er raden die aangeven vrijstelling te krijgen van delen van het vak burgerschap, of speciale medezeggenschaps-uren te besteden krijgen.

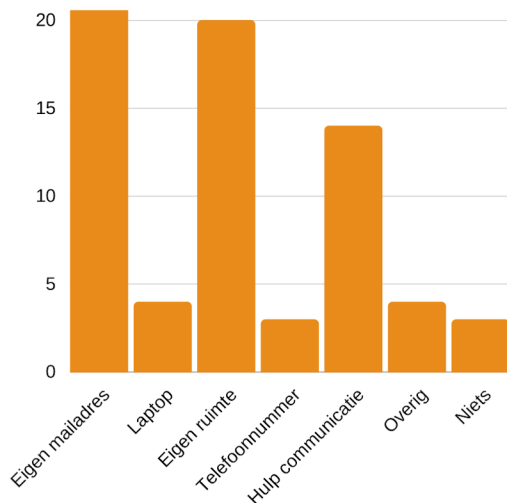

"WE MERKEN DAT STAGEBEDRIJVEN WEINIG BEGRIP TONEN VOOR DE WERKZAAMHEDEN VAN STUDENTENRAADSLEDEN EN BIJVOORBEELD NIET OF MOEILYK VRIJ WILLEN GEVEN VOOR VERGADERINGEN."

"VRIJSTELLING BURGERSCHAP DIMENSIES 2.2 T/M 2.4"

"EEN FINANCIËLE VERGOEDING EN AAN HET EIND VAN HET JAAR UITETEN EN EEN LEUK UITJE"

"OOK VRAGEN WE ONS AF OF HET HAALBAAR IS WAT ER VAN ONS GEVRAAGD WORDT EN OF ER MISSCHIEN EEN BELEID KAN KOMEN DAT ER FLEXIBELER ONDERWIJS GEGEVEN KAN WORDEN AAN MENSEN UIT EEN CSR OF IETS ANDERS. OP HET HBO KRIJG JE EEN JAAR EXTRA VOOR JE STUDIE ALS JE IN HET BESTUUR ZIT, ZOIETS OOK VOOR HET MBO?"

Wat krijgt de raad verder aan voorzieningen? (meerkeuze)

In de grafiek hiernaast is de zien dat 8 raden geen eigen mailadres hebben. Daarnaast geven 3 raden aan helemaal niets te krijgen aan extra facilitering.

Het verkrijgen van een eigen ruimte is vaak een punt waar studentenraden voor moeten strijden bij hun College van Bestuur. Toch gaven 20 raden aan wel beschikking te hebben over een eigen ruimte.

Een gebrek aan faciliteiten zorgt er vaak voor dat het moeilijker is voor studentenraden om bereikbaar te zijn voor hun achterban.

En wat doet de raad aan promotie van de studentenraad binnen school?

Ook hier is veel verschil onder de studentenraden. Hier onder een greep uit de antwoorden.

"THEORETISCH IS HET COLLEGE VAN BESTUUR VERANTWOORDELIJK VOOR DE WERVING VAN NIEUWE LEDEN. MAAR IN DE PRAKTIJK ZIJN WIJ ALS STUDENTENRAADSLEDEN VEELAL BEZIG MET DE WERVING."

"SOCIALS, VIDEO, LOGO, BELEIDSPLANNEN, Q-RAPPORTAGE, STUDENTENRAADCONFERENTIE, JAARVERSLAG ROC EN INTRANETPAGINA"

"DE AFDELING COMMUNICATIE IS HIER VERANTWOORDELIJK VOOR DE PROMOTIE VAN DE STUDENTENRAAD"

"WE ZIJN NU BEZIG MET HET BEDENKEN WAT WE KUNNEN DOEN OM DE SR TE PROMOTEN"

2. Studentenraden ervaren een gebrek aan draagvlak en krijgen vaak weinig hulp om hun actieve achterban te vergroten

Krijgen jullie de studentenraad makkelijk vol?

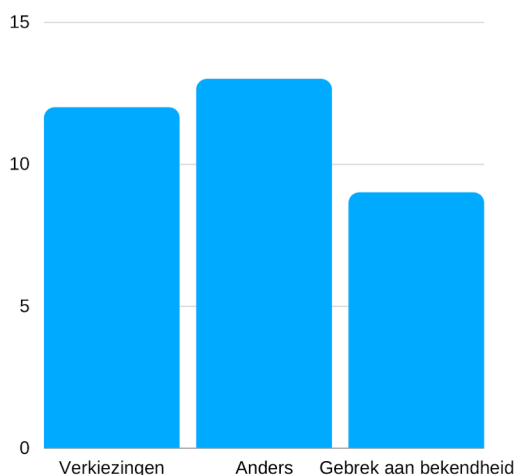
25 van de 29 studentenraden geeft aan moeite te hebben om hun studentenraad te vullen.

"VANWEGE HET TRAPSGEWIJZE SYSTEEM LUKT DIT AARDIG."

"WE MOETEN ECHT MOEITE DOEN OM STUDENTEN VOOR DE STUDENTENRAAD TE VINDEN"

"DIT IS EEN HOOFDPIJNDOSSIER, HET BLIJFT LASTIG OM DE STUDENTENRAAD TE VULLEN."

"MOEITE OM STUDENTEN TE VINDEN, DOORDAT WE NIET (MEER) HEEL BEKEND ZIJN BINNEN DE SCHOOL."

Hoe gaat het werven van studentenraadsleden?

In deze grafiek is te zien dat 12 van de 29 raden werken met verkiezingen. 13 raden geven aan te werken met een sollicitatiecommissie, of stellen een centrale studentenraad samen uit locatieraden en klassenvertegenwoordigers.

9 van de 29 raden geeft aan dat verkiezingen niet nodig zijn omdat ze al moeite hebben om de raad vol te krijgen. Kortom: er valt weinig te kiezen. Gedeeltelijk overlapt deze groep met de 12 raden die aangeven met verkiezingen te werken. Dit is ook terug te vinden in de grafiek.

"TOT NU TOE WORDEN DE AANMELDINGEN GESCREEND DOOR DE OUDE LEDEN, MAAR HET PLAN IS OM OOK EEN PAAR STUDENTENRAAD ALUMNI ERBIJ TE BETREKKEN. "

"WE HEBBEN GEEN VERKIEZEN. DE CSR IS NIET ECHT BEKEND BINNEN DE SCHOOL, HEB IK HET IDEE. "

"WERVING VAN LEDEN GAAT NIET ECHT GOED, MAAR ZIJN ER BIJNA ELKE VERGADERING MEE BEZIG OM LEUKE IDEEËN TE BEDENKEN EN HOE WE DE AANPAK GAAN DOEN "

Wat organiseren jullie aan informele medezeggenschap?

In het beantwoorden van deze vraag geven 5 van de 29 geven aan moeite te hebben met de nasleep van corona, en vinden het daarom lastig om door te pakken op het gebied informele medezeggenschap. 8 geven aan actief iets te doen (denk aan pizzasessies, klankbordsessies, of wandelgangsgesprekken), 16 geven aan van niet, of ze zijn onduidelijk over wat ze precies doen.

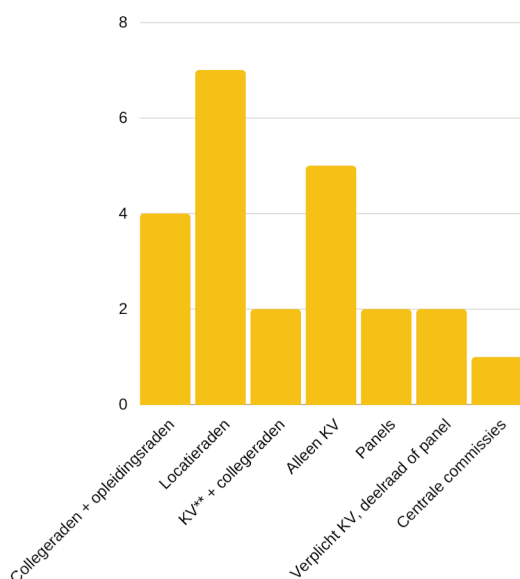
"WIJ PROBEREN ONGEVEER EEN MAAL PER JAAR EEN MAIL UIT TE STUREN MET ONZE FOTO'S EN HET BERICHT DAT MENSEN ONS ALTIJD MOGEN AANSPREKEN."

"NIKS"

"OP DIT MOMENT WEINIG LOS VAN DE STUDENTENPANELS, DIT IS DOOR CORONA EEN BEETJE STIL KOMEN TE LIGGEN. WE PROBEREN DIT WEL OP TE PAKKEN MAAR HET BLIJFT MOEILIK OM GEMOTIVEERDE STUDENTEN TE VINDEN DIE HIER AAN WILLEN DEELNEMEN."

"EVENEMENTEN, WANDELGANG-GESPREKKEN, DINERS, TEAMDAGEN."

3. Er is een groot verschil in hoe de medezeggenschap gestructureerd en georganiseerd is

Hoe ziet jullie medezeggenschapsstructuur eruit op school?

De manier waarop de centrale studentenraad wel of niet verbonden is met andere takken van medezeggenschap op school (denk aan klassenvertegenwoordigers, deelraden, opleidingsraden) verschilt enorm per school.

In deze grafiek is te zien dat in totaal 23 van de 29 studentenraden met een vorm van getrapte medezeggenschap werken. Dat wil zeggen dat er niet alleen op instellingsniveau een studentenraad is, maar dat er ook op andere niveaus studenten zijn die de centrale studentenraad kan raadplegen. Hoewel een getrappt systeem voor velen lijkt te werken geven 6 van de 23 raden aan dat hun getrapte systeem van formele medezeggenschap helemaal niet werkt, óf dat ze geen getrappt systeem hebben.

**De afkorting KV in de tabel staat voor klassenvertegenwoordigers.

"OP SOMMIGE LOCATIES ZIJN DEELRADEN AANWEZIG, MAAR DAAR HEBBEN WE NIET VEEL CONTACT MEE."

"WIJ PROBEREN EEN STRUCTUUR TE MAKEN WAARBIJ DE STUDENTENRAAD EEN LAAGDREMPELIGE LIJN HEEFT MET DE KLASSENVERTEGENWOORDIGERS, DIT IS ECHTER ERG LASTIG."

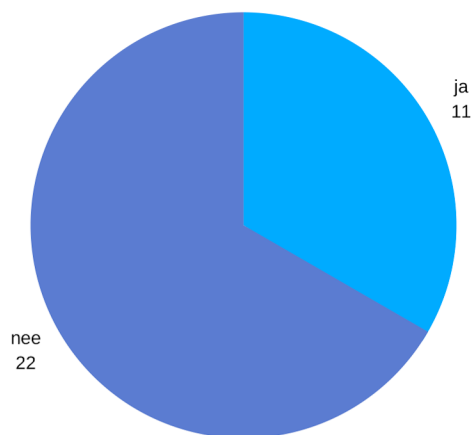
"N.V.T"

"DE KLASSENVERTEGENWOORDIGERS STAAN IN CONTACT MET DE DEELRAAD VAN HET COLLEGE, EN DE DEELRAAD STAAT IN CONTACT MET CENTRALE STUDENTENRAAD"

Is de medezeggenschapsstructuur aangepast naar aanleiding van het servicedocument?

Het doel van het servicedocument facilitering studentenraden was om de positie van studentenraden te verstevigen in de onderhandeling voor goede ondersteuning van de medezeggenschap. Wij vroegen de studentenraden of er in hun medezeggenschapsstructuur iets is aangepast naar aanleiding van dit document.

22 van de 33 raadsleden zeiden 'nee', waren onduidelijk, of hadden geen idee. 11 zeiden op een bepaalde manier ja, sommigen waren expliciet over of ze het besproken hadden maar geen aanpassingen hadden gedaan, of juist wel. Hiervan antwoordden de meesten enkel 'ja', en waren dus onduidelijk over wat hier precies mee is gebeurd. Hieronder een greep uit de quotes.

"WE HADDEN AL LANGER DE WENS OM MEER IN CONTACT TE KOMEN MET ONZE ACHTERBAN, HET SERVICEDOCUMENT HEEFT HIER NIET DIRECT AAN BIJGEDRAGEN."

"ER IS EEN CENTRALE STUDENTENRAAD EN EEN DEELRAAD GEKOMEN."

"JA, ELK JAAR KIJKEN WE OOK NAAR DIT DOCUMENT."

"EEN KLEIN BEETJE"

CONCLUSIE

Belangrijkste resultaten:

1. Het gebrek aan faciliteringskaders leidt tot grote verschillen in tijdsinvestering, kennis van en grip op het werk voor zowel begeleiders als tussen individuele raadsleden onderling
2. Studentenraden ervaren een gebrek aan draagvlak en krijgen vaak weinig hulp om hun actieve achterban te vergroten
3. Er is een groot verschil in hoe studentenraden wel of niet verbonden zijn met medezeggenschap op andere niveaus van hun school

Dit onderzoek laat zien dat de gigantische verschillen tussen studentenraden het lastig maken om in harde cijfers aan te tonen hoezeer studentenraden van elkaar verschillen, of om de kwaliteit van de medezeggenschap te meten. En toch is het overduidelijk dát er grote verschillen zijn. Zo lopen bijvoorbeeld de financiële bijdragen waar raadsleden recht op hebben uiteen van 250 euro per maand tot 250 euro per jaar; is de ene studentenraad geheel zelf verantwoordelijk voor haar promotie, waar de ander dit geheel uit handen genomen wordt; de ene studentenraad delen van burgerschap vrijgesteld krijgt, waar de ander moet vechten voor een uurtje vrij bij een docent. Sommige centrale studentenraden vormen op instellingsniveau de belangrijkste raad voor de hele instelling zonder dat er op de locaties zelf andere vormen aan de medezeggenschap gekoppeld zijn. Op andere instellingen is gekozen om per locatie of regio een deelraad in te richten, waar de Centrale raad een samenwerkingsfunctie heeft. Op de ene instelling wordt bijvoorbeeld per vergadering betaald en op de ander per jaar.

Dit is waarom het belangrijk is dat er heldere, landelijke minimale eisen gesteld worden aan de facilitering van de medezeggenschap in het mbo. Studentenraden hebben dit nodig om goed te kunnen functioneren. Het is van groot belang dat studentenraden goed functioneren. Studentenraden spelen namelijk een belangrijke rol in het meebeslissen over, en ter discussie stellen van, onderwerpen die spelen op landelijk- en instellingsniveau. Dit is een ingewikkelde, maar ook onmisbare taak waar je als student goed op voorbereid dient te worden.

Volgens JOBmbo gaat facilitering verder dan de beschikbare middelen voor de centrale studentenraad. Het gaat ook over een instellingsbrede participatiecultuur waarin studentenraden gebruik kunnen maken van netwerken van studenten, verschillende vormen die op meerdere niveaus van het onderwijs georganiseerd worden. Bewustwording over de waarde van medezeggenschap wordt immers niet alleen gecreëerd door financiering, maar ook door een actieve en luisterende houding van medewerkers binnen school.

Ten slotte roepen we op om overkoepelend meer grip te krijgen op de uitvoer van medezeggenschap in het mbo, om te voorkomen dat de zichtbare verschillen in de komende jaren verder toenemen. Het is belangrijk dat de instellingen beter gecontroleerd worden aan de hand van scherpere landelijke kaders die beter de randvoorwaarden voor medezeggenschap dekken.

